

Motion till riksdagen 2016/17:196

av **Daniel Riazat m.fl. (V)**

Elevdemokrati

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elevers individuella inflytande och elevers rätt till inflytande genom sammanslutning bör särskiljas i skollagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att elevers rätt att själva avgöra vilka organisationsformer som ska användas för att få inflytande bör tydliggöras i skollagen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten att organisera sig i elevkårer bör tydliggöras i skollagen och tillkännager detta för regeringen.

Stärk elevdemokratin

Skolans och elevernas relationer ter sig på många olika sätt. Precis som i andra samhällsgrupper, som studenter eller arbetstagare, ska därför elever ha ett antal rättigheter. Elever rätt till inflytande och möjligheter att organisera sig regleras i dag i skollagen 4 kap. Dessvärre är regleringen otidsenlig och bör därför uppdateras för att ge bättre stöd till rektorer, huvudmän och elever i hur de ska arbeta med elevinflytande.

Förstärkning i skollagen när det gäller elevers individuella inflytande

Ett av problemen med skollagens fjärde kapitel är att elevers individuella rätt till inflytande samt elevsammanslutningars påverkansarbete blandas samman. För att elevers inflytande i skolan ska utvecklas behöver de två begreppen särskiljas.

Varje elev ska ha en individuell rätt att utöva inflytande. Ansvaret för att säkerställa denna rättighet har i dagsläget rektorerna. Det är således inte ett ansvar som kan läggas på elever genom elevkårer, elevråd eller andra elevsammanslutningar. Detta ska inte förväxlas med elevers rätt att gå samman för att påverka i frågor som är av gemensamt intresse. Denna rättighet tar i avstamp i grundlagens föreningsfrihet och ska heller inte

vara beroende av samhällets krav eller förväntningar. Elevers individuella inflytande och elevers rätt till inflytande genom sammanslutning bör särskiljas i skollagen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Huvudmannen ska inte ha makt över hur elever organiserar sig

I dagsläget organiserar sig elever i olika former. Det är viktigt att huvudmannen och rektorerna inte försöker styra elevers sammanslutningar. Dessa sammanslutningar får inte ses som ett sätt att säkerställa att elever får inflytande utan som en fristående förening som värnar elevernas intressen. I skollagen och i praktiken blandas dock de olika formerna för organisering ihop. Detta skapar problem för elevers möjligheter att organisera sig fritt. Elevers rätt att själva avgöra vilka organisationsformer som ska användas för att få inflytande bör därför tydliggöras i skollagen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Synliggör elevföreträdare i skollagen

Enligt Sveriges Elevkårer gick 2015 55 procent av gymnasieeleverna på en skola med en elevkår, 27 procent var medlemmar i en elevkår och på de skolor där elevkårer finns är ungefär hälften medlemmar i dem. Dessutom visar en rapport från Sveriges Elevkårer att 75 procent av rektorerna har mycket högt eller högt förtroende för elevkåren där de finns.

Trots det så finns inte elevkårer omnämnda i skollagen, samtidigt som andra organisationsformer för elevers sammanslutningar finns omnämnda. Detta ger en felaktig bild bland rektorer på landets gymnasieskolor att elevkårer inte är en lika vanlig eller legitim organisationsform som exempelvis elevråd. Möjligheten att organisera sig i elevkårer bör tydliggöras i skollagen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen tillkänna.

Daniel Riazat (V)

Ulla Andersson (V)

Christina Høj Larsen (V)

Daniel Sestrajcic (V)

Ali Esbati (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)